OECONOMUS GAZDASÁGKUTATÓ ALAPÍTVÁNY

OECONOMUS ELEMZÉSEK

LITVÁNIA EGY KIS ORSZÁGKÉNT A FINTECH FORRADALOM EGYIK MEGHATÁROZÓ SZEREPLŐJE

A FinTech forradalom régóta izgalomban tartja a világot, mivel jelentős innovatív fejlesztéseket valósítanak meg a pénzügyi szektoron belül. Az országok sorra alakították szabályrendszerüket a startup-ok támogatása érdekében és a létrejövő központokban támogatták a fejlődésüket. Litvánia, a kis Balti ország, mérete ellenére az egyik meghatározó FinTech központtá nőtt a világban elsősorban a barátságos és támogató szabályozói környezetének köszönhetően.

2021. JÚNIUS

Litvánia egy kis országként a FinTech forradalom egyik meghatározó szereplője

Flór Nándor

A bankok egyik kihívójaként jelentek meg évekkel korábban a FinTech cégek, amelyek innovatív, pénzügyi technológián alapuló megoldásaikkal versenyre keltek a hagyományos, régmúltú pénzügyi szolgáltatókkal. Az évek előrehaladásával ugyanakkor ezek a fiatal vállalkozások többsége elindult a partnerség felé, és sok esetben közös megoldásokat építettek ki a bankokkal, elsősorban a fejlett országok esetében. A FinTech forradalom az elmúlt közel egy évtizedben megállíthatatlanul tört előre. Világszerte számos központ, úgynevezett hub, jelent meg, amelyek célul tűzték ki, hogy megfelelő támogató környezetet alakítanak ki a startup-ok számára. Az elmúlt években Litvánia, kis mérete ellenére, meghatározó központtá vált nem csak az Európai Unión belül, hanem világszinten is. Ennek elsődleges oka, hogy az állam partnerként gondol a startup-okra, ezért rendkívül FinTech-barát szabályozást alakítottak ki, illetve a litván jegybank folyamatos támogatását is élvezhetik a cégek. Nem véletlen, hogy olyan jól ismert vállalkozások, mint például a Revolut, Litvánia mellett döntöttek.

Litvánia, mint FinTech központ

A FinTech az angol Financial Technology, azaz pénzügyi technológia kifejezésből áll össze, amely nem kizárólagosan csak a technológiai innovációt tartalmazza. A FinTech szektorban tevékenykedő cégek legfontosabb küldetése, hogy a digitális pénzügyekben a lehető legújabb szolgáltatását az emberek számára biztosítsák, és ennek következtében egyszerűbbé, gyorsabbá, illetve olcsóbbá tegyék a mindennapokban. Az ilyen innovatív vállalkozások felgyorsították az innovációt a

pénzügyi szektorban, és előre mozdította a digitális transzformációt is a hagyományos piaci szereplők esetében.

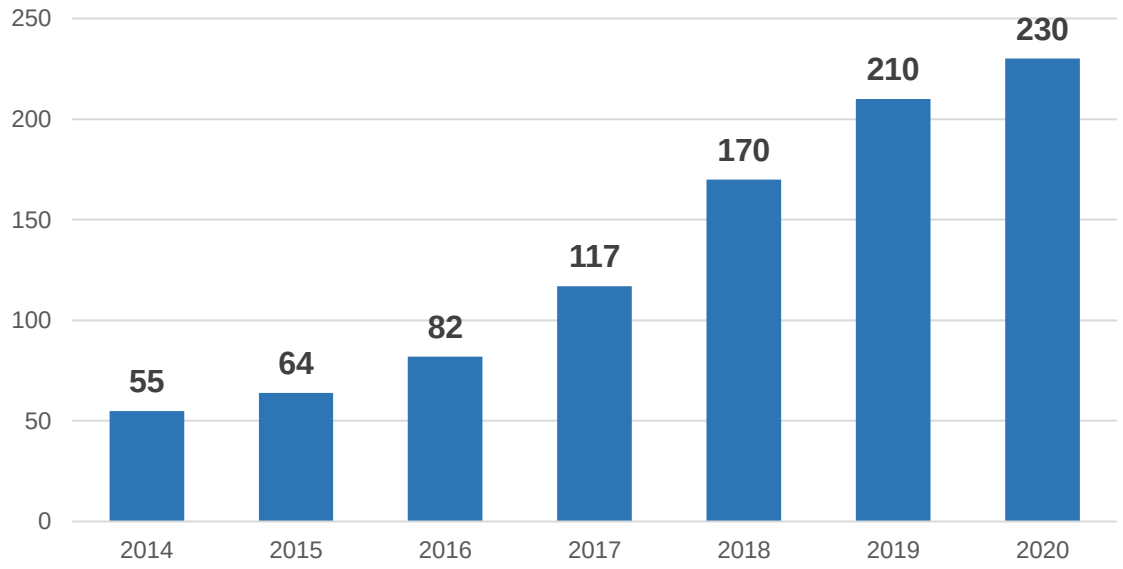

1. ábra: FinTech vállalatok számának alakulása Litvániában. Megjegyzés: Év végi adatok alapján. Forrás: Invest Lithuania

A litván FinTech ökoszisztéma rendkívül dinamikus növekedésen ment keresztül az elmúlt években és ennek köszönhetően meghatározó központtá vált a fiatal és innovatív pénzügyi vállalkozások esetében. 2014 és 2020 között közel ötszörösére növekedett az országban regisztrált FinTech cégek száma. 2016-tól kezdődően egy rendkívül dinamikus növekedés indult meg, melynek keretében éves szinten 30%-os növekedést produkált a szektor. 2020 év végére a vállalatok száma meghaladta a 230-at, miközben 2014-ben még csak alig 55-öt tartottak nyilván a hatóságok.

2020-ban az új típusú koronavírus járvány ellenére a litván FinTech ökoszisztéma közel 20 százalékos növekedést tudott elérni. Összesen már 230 FinTech céget tartanak nyilván a kis balti országban és összesen több mint négyezer munkahelyet biztosítana. Ráadásul a kis országméret ellenére az Európai Unión belül a legnagyobb FinTech hub-nak, azaz központnak minősül Litvánia, hiszen itt található a legtöbb, licensszel rendelkező fiatal vállalkozás. Az Invest Lithuania összesítése alapján 2020 év végén az engedéllyel rendelkező FinTech vállalatok száma 118 darab

volt, amely teljes érvényű működési jogosultságot biztosít az EU piacán belül. Mindezzel a legnagyobb országnak számít az Európai Unión belül, hiszen egyedül csak az Egyesült Királyságban van több, hasonló engedéllyel rendelkező FinTech cég, összesen 610 darab, de az ország 2021 elejétől a Brexit miatt már nem tartozik az EU-hoz. Ráadásul lakosságszám arányosan Litvániában kétszer annyi FinTech működik, mint az Egyesült Királyságban. Kiemelkedő tény, hogy az ország nem csak az innovatív pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó cégeknek ad otthont, hanem cégek vezető beosztású munkavállalói között 63 százalékban található meg legalább egy női munkatárs is. Az új startup-ok az országban elsősorban a digitális banki tevékenységekre, valamint a személyes pénzügyek intézésére, illetve a nyílt bankolás adta lehetőségekre fókuszálnak.

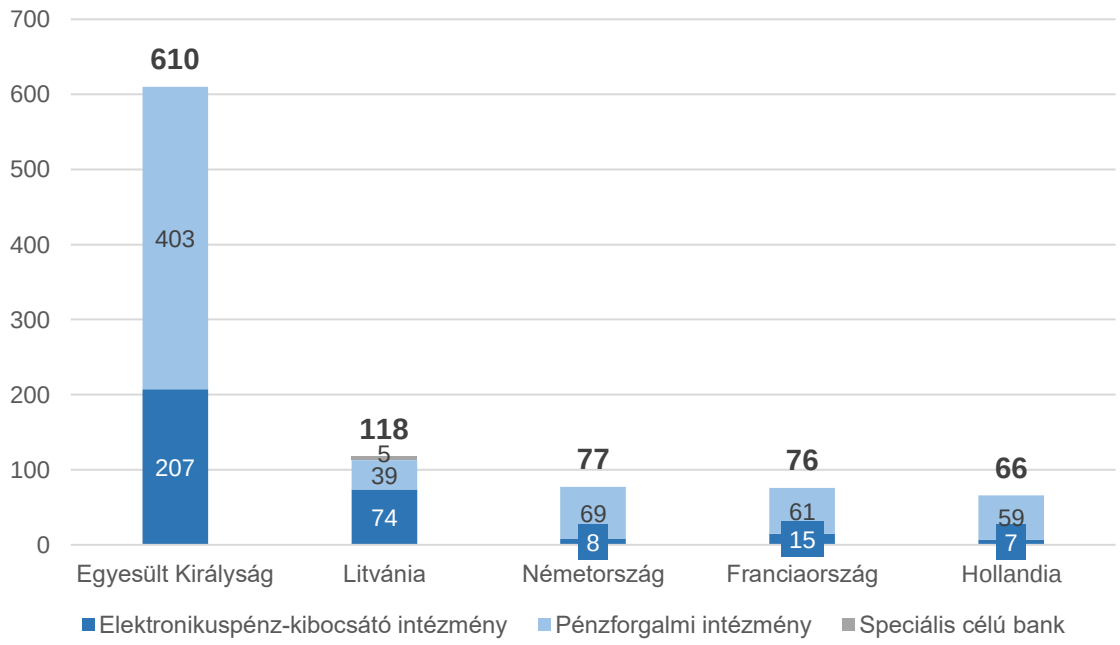

***2.** ábra: FinTech vállalatok Európában, fő tevékenységük alapján 2020 végén. Forrás: Invest Lithuania*

Litvániában a FinTech szektor tevékenységét tekintve számos alszegmense megtalálható, de a fizetésekre és átutalásokra fókuszáló vállalkozások a legmeghatározóbbak. A fizetések és átutalásokra szakosodó cégek megközelítőleg 40 százalékos részesedést tesznek ki az országban megtalálható FinTech-ek közül. Ezen felül pénzügyi szoftverekre tíz, a digitális banki szolgáltatásokra nyolc, az online befektetésekre és személyek közötti (P2P) hitelekre nyolc, valamint a fogyasztói

hitelekre a cégek hét százaléka fókuszál. Olyan meghatározó cégek választották már Litvániát, mint a Revolut, Curve vagy a TransferGo. Továbbá az országban olyan óriásvállalatok leányvállalata is megtalálható, mint a Google Pay.

3. ábra: Litvániában bejegyzett FinTech vállalatok 2021 év elején. Forrás: Fintechbaltic[1]

Az innovatív pénzügyi vállalatok elsősorban a FinTech-barát szabályozás és infrastruktúra miatt választották Litvániát. A megkérdezett cégek mintegy 63 százaléka választotta a Balti országot a kedvező szabályozói környezett miatt. További fontos szempontnak minősült, hogy az üzleti tevékenység végzése meglehetősen egyszerű, illetve a szükséges szakértelem elérhető. Virgilijus Mirkes, a Revolut Bank vezérigazgatójának beszámolója szerint a Revolut is elsősorban a FinTech-barát szabályozás miatt és a gördülékeny engedélyszerzési folyamat miatt választotta az északi országot. A vezető azt is kiemelte, hogy az engedély kérési folyamat során a Litván Nemzeti Bankkal egy meglehetősen tiszta, együttműködő és transzparens kommunikációt tudtak folytatni, illetve minden szükséges támogatást megkaptak. Annak ellenére, hogy a Revolut 2018 végén megkapta a banki működéshez szükséges engedélyt, a litván jegybanktól a későbbiekben is kaptak iránymutatást, tanácsot,

valamint folyamatos visszajelzést, amely nagyban megkönnyítette a cég terjeszkedését.

Global Fintech Rank	Change from Startup Rank	Country	Total Score
1	▶ ±0	United States	31.789
2	▶ ±0	United Kingdom	23.262
3	▲ +18	Singapore	19.176
4	▲ +14	Lithuania	17.343
5	▲ +3	Switzerland	16.018
6	▶ ±0	The Netherlands	14.464
7	▶ ±0	Sweden	14.272
8	▼ -3	Australia	13.555
9	▼ -6	Canada	13.322
10	▲ +3	Estonia	13.303
11	▼ -2	Germany	12.787
12	▼ -8	Israel	12.771
13	▼ -3	Spain	12.372
14	▼ -2	Finland	12.110
15	▲ +2	India	12.024
16	▼ -5	France	11.803
17	▼ -3	Ireland	11.754
18	▲ +1	South Korea	11.543
19	▲ +18	Brazil	11.456
20	▼ -4	Denmark	11.368
21	▲ +6	China	11.143
22	▲ +1	Japan	11.114
23	▲ +30	Luxembourg	11.088
24	▲ +1	Italy	10.772
25	▲ +3	Austria	10.660
26	▼ -2	Belgium	10.586
27	▲ +19	Norway	10.497
28	▲ +1	Portugal	10.394
29	▼ -9	Poland	10.364
30	▲ +2	Mexico	10.294

4. *ábra: A globális FinTech rangsorban Litvánia a negyedik helyen szerepel. Forrás: Findexable – Global Fintech Rankings 2020*[2]

Litvánia jelenleg a negyedik helyen szerepel a világ vezető FinTech központ listáján, miközben fővárosa a 29. helyen szerepel. Az Amerikai Egyesült Államok, már csak domináns piacméretéből is adódóan, a világ vezető FinTech központja.

Ugyanakkor az Egyesült Királyságot és Szingapúrt követően Litvánia áll a Findexable Global Fintech Index City Rankings 2020-as számítása alapján a világ negyedik helyén, ha az innovatív pénzügyi startup-okról van szó. A kutatás során 65 országban, 230 városnak 7000 FinTech cégének információi alapján egy algoritmus kalkulációja alapján határozták meg azt az index értéket, amely a rangsorolás alapját képezi. Városi összehasonlítás tekintetében Vilnius a hatodik helyen áll Európán belül. Litvánia fővárosát csak olyan nemzetközi fővárosok előzik meg a listában, mint London, Berlin, Párizs, Amszterdam és Dublin. A riport megemlíti, hogy Litvánia olyan helyi FinTech cégekről is ismert, mint a Stockinvest.us, Coingate vagy a NEO Finance. Összehasonlításképpen a világranglistán Magyarország az 53. helyen, európai ranglistán pedig Budapest a 30. helyen szerepel a jelentésben.

Üzleti környezet és szabályozás szerepe

A FinTech ökoszisztéma dinamikus fejlődése a pozitív üzleti környezet és szabályozásnak köszönhetően tudott megvalósulni az országban. Kiemelten fontos minden vállalkozás számára, hogy az üzletviteli környezet ne hátráltassa, hanem segítse a cég építési folyamatát. Minél inkább komplexebb egy ország üzleti környezete, az olyan addicionális adminisztrációs, illetve ügyintézési terhet helyez a vállalkozásokra, amely hátráltatja az üzleti tevékenységet.

A Világbank Doing Business 2020-as világrangsora alapján Litvánia a 11. helyen áll az üzletvitel egyszerűsége szempontjából. Litvánia egy 190 országra elvégzett, egységes szempontrendszeren alapuló, tíz különböző kategória átfogó értékelése alapján került a 11. helyre, amely az ország eddigi legjobb helyezése. Számos értékelési kategóriában még ennél is jobb helyezést tudott elérni, amely hozzájárult a kiemelkedő helyezéshez. Az ingatlan bejegyzés tekintetében a negyedik, a szerződéses kötelmek végrehajtása tekintetében pedig a hetedik helyen szerepel a világranglistán. Összesítetten pedig az Európai Unión belül még előkelőbb helyezést tudhat magáénak, hiszen a harmadik helyen szerepel Dániát és Svédországot követően. Kis mérete ellenére Litvánia kiemelkedő helyezést tudott elérni a

rangsorban. Összehasonlításképpen Magyarország a lista 52. helyén szerepel, 73,4-es értékkel.

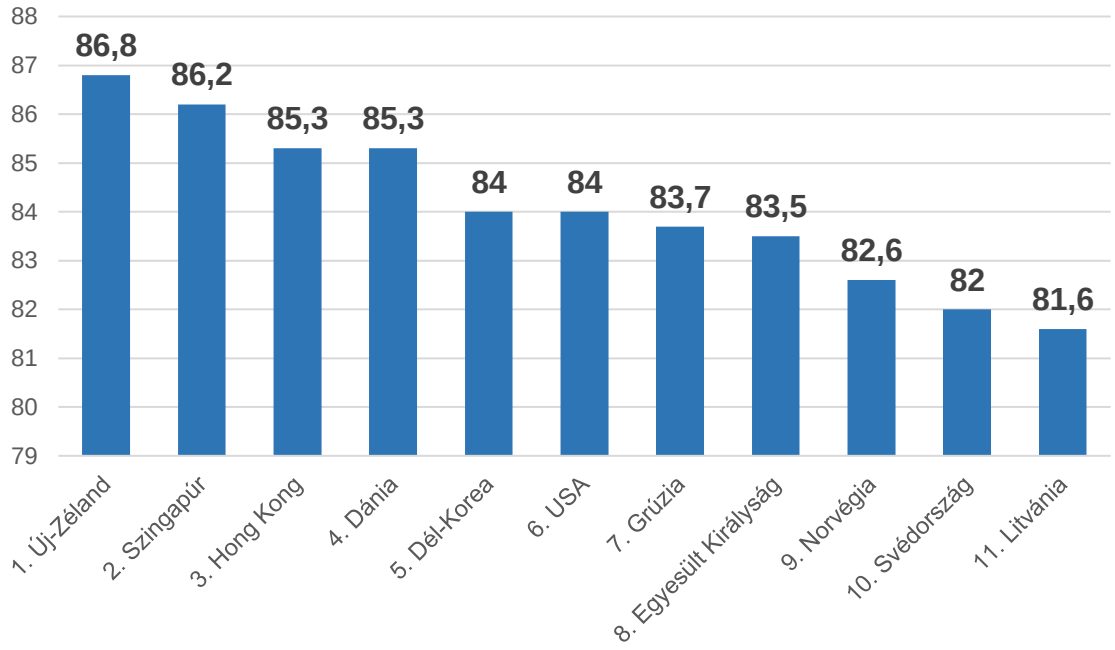

5. *ábra: Világrangsor az üzletvitel egyszerűsége alapján, 2020-ban. Megjegyzés: Tíz különböző szempontrendszer alapján kalkulált érték, amelynek elméleti maximumában, 100, a legegyszerűbb az üzletvitel. Forrás: Világbank Doing Business*[3]

Litvánia vonzóságát az is alátámasztja, hogy az ország elkötelezett az iránt, hogy a lehető legjobb feltételeket biztosítson a vállalkozások számára. Elektronikus aláírással mindösszesen egy nap alatt be lehet regisztrálni egy újonnan induló vállalkozást. Az Invest Lithuania összesítése alapján az adófizetés könnyűségét tekintve az ötödik helyen, míg a vállalkozások számára elérhető digitális állami szolgáltatások tekintetében a hetedik helyen áll az Európai Unión belül. Az e-kormányzati megoldások tekintetében a fejlesztések az utóbbi egy évtized folyamán felgyorsultak, amely keretében mára már úgynevezett egyablakos ügyintézési lehetőséget is kínálnak a nyilvános információk és szolgáltatások tekintetében. Gyors és egyben digitális rendszert alakítottak ki az adók nyilvántartására és befizetésére, amely hozzájárul a költséghatékony állami működéshez is. Adófizetés szempontjából

190 országból a 18. helyen szerepel Litvánia, miközben a versenyképességi index alapján 141 országból a 39. helyen áll a világon.

Litvánia az elmúlt években egyre nagyobb figyelmet és ismertséget szerez a világon a FinTech szektornak köszönhetően. A kis Balti ország, miközben alig 3 milliós lakossággal rendelkezik, képes volt a nagyhatalmakkal versenybe szállni a leginnovatívabb pénzügyi szolgáltatásokat fejlesztő cégekért. Mindezt azzal tudta elérni, hogy a törvényhozás számos olyan jogszabályt alakított ki, amely megkönnyíti a litván piacon a FinTech vállalkozások alapítását, működtetését és terjeszkedését.

A litván környezet nagy előnye, hogy szoros együttműködés alakult ki a kormányzat, a jegybank és a cégek között, amely egy hatékony támogatást tud biztosítani. Kiemelkedő előnye az országnak, hogy az elmúlt években egy támogató és jól fejlett ökoszisztéma alakult ki, ahol elérhető a szükséges tapasztalat és szaktudás a FinTech cégek számára. A litván jegybank nyitottságát és támogató hozzáállását a Central Banking magazin is elismerte, hiszen a Litván Nemzeti Bank számára ítélte oda a 2020-as Global Impact Award elismerést. A megszerzett díj esetében külön kiemelték a jegybank munkáját, mivel erős az előzetes jelentkezési folyamat során nyújtott tanácsadási munkája, illetve visszajelzése a FinTech-ek számára. Továbbá méltatták, hogy egyedülálló a szabályozói és technológiai tesztkörnyezete (Sandbox), ahol az innovációkat a piacra lépés előtt ki tudják próbálni a cégek.

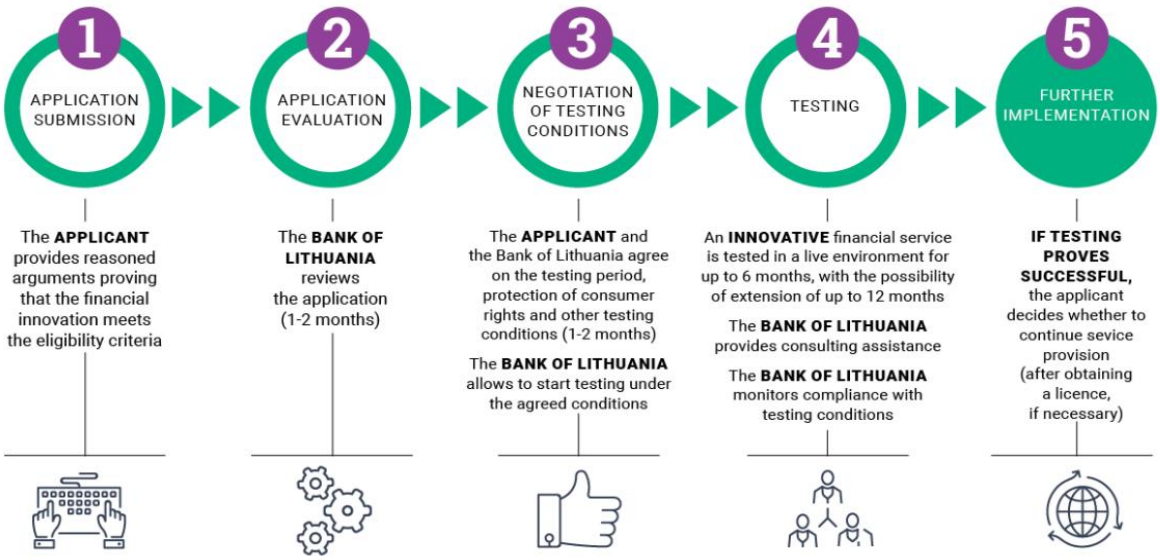

6. ábra: A tesztelésre alkalmas szabályozói Sandbox működése Litvániában. Forrás: Litván Nemzeti Bank[4]

Litvániában meglehetősen gyorsan megszerezhető a működéshez szükséges engedély. Európán belül az egyes országokban meglehetősen összetett és nehézkes a működéshez szükséges jegybanki engedély megszerzése. Az elektronikus banki engedély megszerzéséhez például Litvániában elég három hónap, miközben a kontinensen átlagosan egy év szükséges ehhez. A FinTech-ek számára pedig a gyorsaság kiemelt fontosságú. Ráadásul nincs szükség arra, hogy az igénylést a cégek személyesen tegyék meg a jegybanknál, az egész folyamat távolról, az elektronikus csatornákon keresztül megvalósítható. Abban ez esetben, hogyha a litván jegybank által kért dokumentációt hiánytalanul benyújtották, a felügyelet vállalja, hogy maximum egy negyedév alatt elbírálja a jelentkezést. Mindez nagy segítséget jelent az adminisztratív ügyek intézése során a vállalatoknak.

A litván jegybank engedélyével a FinTech-ek számára nem csak a kis Balti ország lakóit és vállalatait érheti el, hanem a teljes Európai Unió piaca megnyílik. Az Európai Unión belül az úgynevezett passportinggal rendelkező vállalatok határon átnyúló pénzügyi szolgáltatásokat nyújthatnak más tagállamban lévő piaci szereplők számára. Mindehhez csak arra van szükségük, hogy egy EU-s tagállam jegybankja (esetünkben a litván), megadja a működéshez szükséges engedélyt a vállalat számára. Ezzel az „útlevéllel” a kezében a vállalat bármelyik másik tagállamban elkezdheti szolgáltatásának nyújtását, hiszen a helyi felügyeleti szerv a litván működési engedélyt elfogadottnak tekinti. Ezzel egyúttal több mint félmilliárdos lakossal rendelkező piachoz férnek hozzá. Az egyik legdinamikusabban növekvő FinTech vállalat, a Revolut is a litván jegybanktól szerezte meg a banki működéshez szükséges engedélyt még 2018 decemberében. Annak ellenére, hogy a Revolutot az Egyesült Királyságban alapították, végül a banki működéshez szükséges engedélyt Litvániában kérvényezték, mivel időközben a Brexit-et bejelentette a brit kormányzat. Azáltal, hogy a Revolut a litván jegybanktól szerzett működési engedélyt, a Brexitet követően is tud élni a passportinggal az EU teljes piacán belül.

Összefoglalás

A startup-ok, és különösen a FinTech-ek számára az egyik legfontosabb tényező, hogy a jogszabályi környezetben kiigazodjanak és támogatásra találjanak. A különféle jogszabályoknak való megfelelés biztosítása nem egyszerű feladat még egy érett vállalkozás számára sem, hát még egy éppen induló, vagy csak pár hónapos működéssel rendelkező cégnek. Mindez még inkább fontossá válik egy olyan iparágban, mint a pénzügyek, hiszen valamennyi országban szigorúan szabályozzák a piacon működő vállalatok tevékenységét. Litvánia azért is tudott megfelelő helyszínné válni a FinTech-ek számára, mivel egy barátságos, és együttműködő jogszabályi környezetet tudott teremteni. Mindezzel megkönnyítette a cégek számára, hogy elsődlegesen az innovációra, illetve a terjeszkedésre tudjanak fókuszálni. A támogató szabályozói környezettel a litván kormányzat igyekszik a legtöbb akadályt jelentő terhektől mentesíteni a FinTech-eket, és ezáltal erősíteni a pénzügyi innovációk fejlődését. A rugalmasságon túl az egyik legfontosabb értéke a litván ökoszisztémának, hogy rendkívül gyorsan képesek visszajelzéseket adni, amely az igazi értéket jelenti a dinamikusan fejlődő cégek számára.

Felhasznált források

- Findexable: GFI City Rankings 2020, https://findexable.com/gfi-download/ (2021.05.04.)
- Fintech Futures: Why has Lithuania become a key destination for licensing in Europe?, In: FintechFutures, https://www.fintechfutures.com/2019/11/why-has-lithuania-become-a-key-destination-for-licensing-in-europe/, (2021.05.08.)
- GRZEGORCZYK, Marek: Why collaboration is the key to Lithuania's fintech success, In: Emerging Europe, https://emerging-europe.com/business/why-collaboration-is-the-key-to-lithuanias-fintech-success/ , (2021.05.08.)
- Invest Lithuania: Fintech Landscape in Lithuania report 2020-2021, https://investlithuania.com/fintech-report-2020-2021/, (2021.05.02.)
- KRUMINA, Krista: How Lithuania became a mecca for fintech, In: Sifted, https://sifted.eu/articles/how-lithuania-became-a-mecca-for-fintech/ (2021.05.06.)
- The World Bank: Doing Business 2020, https://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2020 (2021.05.14.)

[1] https://fintechbaltic.com/3842/fintechlithuania/booming-lithuanias-fintech-report-and-startup-map-2021/
[2] https://findexable.com/wp-content/uploads/2019/12/Findexable_Global-Fintech-Rankings-2020exSFA.pdf
[3] https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf
[4] https://www.lb.lt/en/regulatory-sandbox